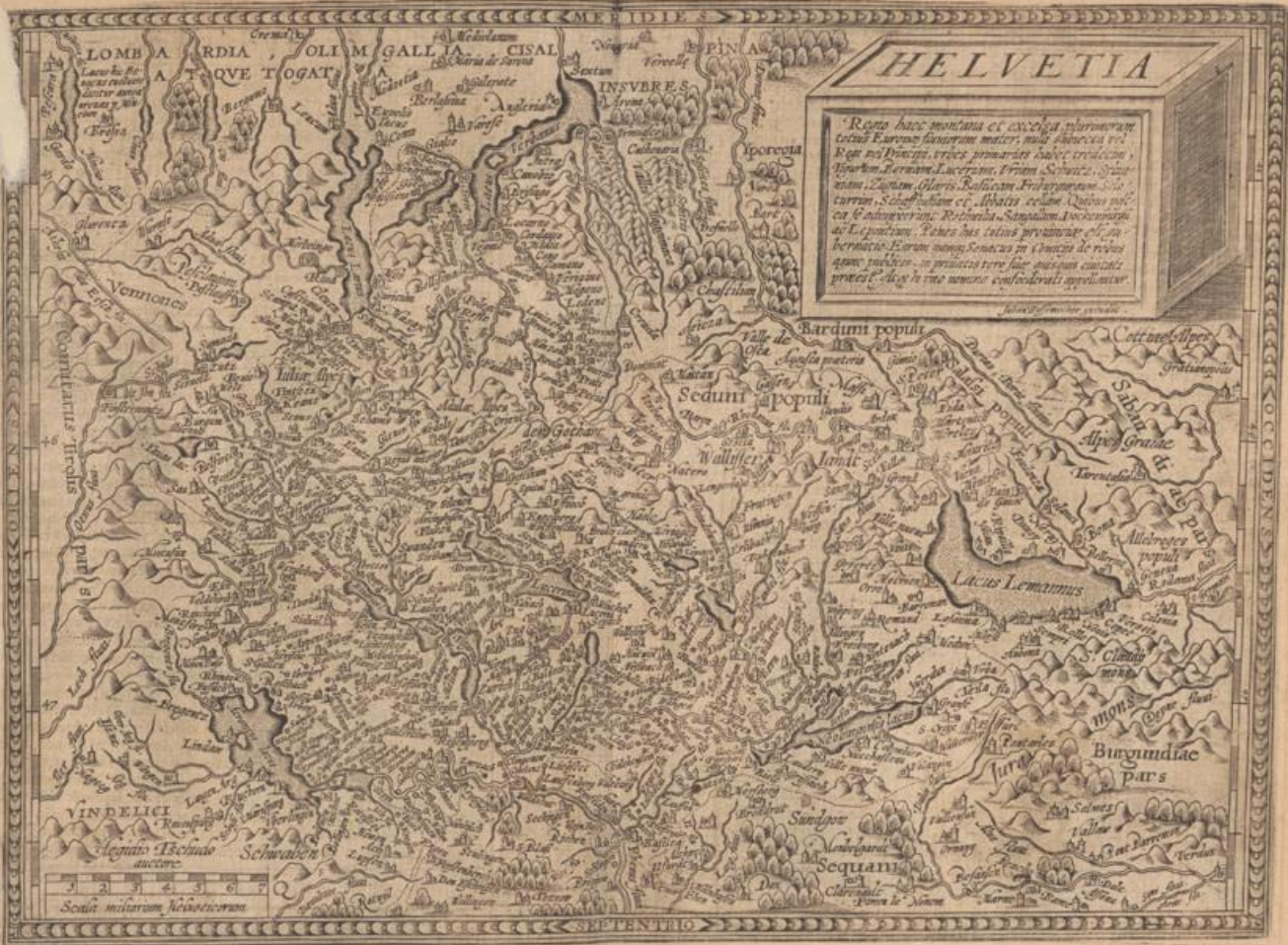

Eluetia cūm totius non modò Germaniæ sed etiã Europæ regio sit altissima, haud immeritò ab ipsa in singularum Germaniæ regionum enumeratione initium facim⁹; namque tota ferè inter Alpes sita summorum Europæ fluminum, v. eluti Rheni, Padi, Rhodani, &c. fontes complectitur, qui inde tanquam è loco excelso in varias Europæ partes decurrunt. Huius regionis potior pars hodie confederatorū terra dicitur: continetque vrbes ac dynastias seu præfecturas Vri, Svvit, Vnder vvalden, Tigurum, Lucernā Zugiã, VVallim, Claronam, Solodurū, Bernā, Apezellam, & nonnullas alias quæ omnes liberè sunt nulli parentes principi. Continet præterea valles aliquot, vt sunt Sungouia, Ergouia, Turgouia, Brisgouia, Nuithones seu Vchtlandiam, Auenticensē tractum, & Alsatia quoque partem, Episcopatus complectitur Basilæensem, Constantiensem, Lofannensem & Curientem. Comitatus verò infinitos propemodum Habsburgensem, Kyburgensem, Grierensem, Sargansensem, Badensem, Rheinfeldensem, & complures alios. Baronatū vix est numerus. Habet autem & præter supra memoratas vrbes plures vix illis ignobiliores. Vindonissa olim celebris, nunc viculus tantum est, vulgò Windisch vocatur. forum Tyberij Kenserstul. Gaunodurum, Zurzacum siue Entiffenberg, Vitodurum, Winterdūr. Arbor felix ad lacum Acronium, Arben/vulgò Friburgum, Schafhusium, Sangallum. Gens est, vt Volaterranus ait, animæ prodiga, & reuera bellicosa, breui vtens armatura. Hodie viris iuuenibusque minimè ignominiosum est, & vaccas mulgere, & reliqua puellaria munia obire, quare mirum videri queat, eandem gentem summæ fortitudinis, ac penè infinitæ seruitutis capacem. Tanta horum virtus ac potentia, vt & principes & Imperatores aliquot, dum eos subiugare niterentur, non solū animas, sed & opes, & sumptus defecerint: quod inuiolata eorum fœdera præstiterunt, cuius auctores primi fuere Vri, Svvit, Vnder vvalden: qui electis præfectis in libertatem sese vindicarunt, anno Christi 1315. ijs deinceps se adiunxere Lucernates: post hos Zugenses, quos secuti sunt Tigurini, ac mox Bernenses, quos paulatim secuti sunt reliqui; postremi ferè ipsis accessere Basileenses, ac Grifones, seu Lepontij, Comensis lacus accolæ. In hac etenim terra ad Mortensem lacum Carolus Burgundiæ dux omnibus amissis copijs lacum tranando vix vnus incolumiseuasit, anno 1475. Regio omnis salubri fruitur aëre: montosa est vsque adeo, vt reliqua Europa vniuersa tot ingentia montium cacumina, tot fastigatas, ad nubes vsque rupes, tot ingentes perpetuo niue induratos montes in collium verticibus nusquam exhibeat atque hæc regio. Valles rursum tantæ profunditatis, vt abyssum intueri videãre. Ita tamen aspera duraque hæc tellus, incolarum indefesso labore, industria ac cultura mitescere cœpit, vt nulla parte sterilis sit; quin ad vitam sustentandam producat non solū necessaria, sed & ea quæ luxui ac delicijs inseruiunt. Frumentum abundè profert, quāquam plerisque in locis, nisi gleba exusta fuerit, sementem frustra proieceris, verum huic incommodo agricolarum labor ac industria occurrit. Vinum multa loca adeo generosum gigni videmus, vt Rhenense longè superet & sapore & virtute. Heluetij præterea armentis abundant, vnde magna ipsis annonæ facilitas accedit, quam augent venatio frequens, aucupium singulare, piscatio ditissima, tot non solū fluminum sed lacuum amplissimorum ac piscosissimorum. Et cūm infinitus ferè fluuiorum ex mō-

tibus Heluetiæ scaturientium sit numerus: eorum ortus cursusque tabulam attentius
 inspicienti offerentur. Lacuum amplissimorum, nusquam maior numerus quàm in
 hac prouincia, quorum nominatissimus est Bodanicus, quem & Brigantinum à Bri-
 gantio oppido, & Acronum seu Acronium, item Constantiensem & Venetum appel-
 lant, eum Rhenus perlabitur, nec miscens aquam suam, incorruptus inde exit. In Occi-
 dente habet lacum Neoburgensem, lacum Lemannum. In Meridie sunt Verbanus lacus.
 Gauni lacus, Larius lacus, Seuinus lacus, Benacus lacus. Mediterranei autem lacus
 sunt Lucerianus, Tigurinus, Riuanus ac nonnulli alij. His miraculi causa annume-
 rato etiam lacu Pilati, qui in monte, quem Montem Fractum vocant inter Luceriam ac
 Syluaniam, vulgò Underwalden/penè in summo montis iugo paludinoso solitarioque
 situs, syluis vndique circumdatur, ne scilicet à quoquam irriteretur. Fertur enim sum-
 mas sæuissimasque tempestates eum caufari, si quid data opera iniectum fuerit, quod
 acolæ experientia sibi notum esse testantur. Locus est visu horrendus, aqua suo alueo
 inclusa, nec exitum habet, neque flumen in se recipit aliquod, nec niuibus, nec pluuijs
 augetur: Vento etiam minimè agitatur, quin semper sibi similis, nigras suas tuetur vn-
 das, nec fas est peregrinis eum adire locum, ne timere quid iniiciant, vnde vicina peri-
 clitetur regio. Montes hic enumerare haud opus erit, cum notiores sint per orbè Rhe-
 tij montes, quàm vt quisquam eorum nomina desideret: syluæ sunt innumeræ; thermis
 que saluberrimis regio hæc abundat. Mirum autem quantum fera ac syluestris regio
 postremo hoc seculo excellentium ingeniorum sumferit incrementum: Tigurinus
 namque fuit Iustus Ammannus pictor ille ac inuentor copiosissimus. Sangallensis est
 Ioachim Vadianus Poeta excellens, Mathematicus ac præsertim Geographus exactis-
 simus, quod ipse in Pomponium Melam commentarij, & trium Orbis partium Epi-
 tome demonstrat: quin & Theologus sui seculi eximius Bremogartenensis fuit Bullin-
 gerus Basilensis fuit Ioan. Oporinus typographus doctissimus. Capellensis fuit Iosias
 Simlerus elegantis homo ingenij ac doctrinæ Mathematicus nobilis ac historicus excel-
 lens, Theologiæ in schola Tigurina professor. Bernensis fuit Sulcerus trium linguarum,
 & artium diuinarum ac humanarum egregie peritus. Tigurinus fuit Ludouicus Laua-
 terus, & Ioannes VVolphius Philosophiæ pariter ac Theologiæ eruditissimi:
 Conradus item Gesnerus, Græcus, Philosophus ac Medicus no-
 tissimus, alijque innumeri quorum plurimi citra
 inuidiam nominari non
 possent.

